

Vraag op basis van artikel 39 Reglement van orde

1 augustus 2023

Aan het college van burgemeester en wethouders
van Jan Schellekens, fractie Lokaal Open en Sociaal

**Vervolg vraag over externe inhuur n.a.v. antwoord, ontvangen 16 juni jl. over
aanleidingen en voorbesprekingen van het advies van AKD.**

Uit uw antwoord blijkt helaas niet dat u de zorg deelt, die wij nadrukkelijk wel hebben bij de klaarblijkelijke praktijk dat een ingehuurd adviseur vanuit het mailadres van zijn eigen organisatie vragen namens de gemeente stelt aan een juridisch adviesbureau. Wij maken ons breder zorgen over de gevolgen van externe inhuur, nu en in de toekomst, en hebben daar al vaker aandacht voor gevraagd.

Ter illustratie van onze zorg onderstaand enkele citaten uit een interview in de Volkskrant (9 juni 2023) met als kop: Een bikkelhard boek over de rol van consultancy in de publieke sector: 'De overheid infantiliseert'. In het interview wordt ervoor gewaarschuwd "dat de publieke sector wordt uitgehold door een bedrijfstak vol belangenverstrengeling".

- *Wij hebben in ons boek kritiek op de mate waarin consultants worden ingehuurd, en op de reikwijdte van hun activiteiten. Want die vereisen kennis en vooral ervaring waar zij vaak helemaal niet over beschikken. En inmiddels is die bij overheden ook weggelekt, juist door het almaar inhuren van externen.*
- *Overheden weten niet hoe ze moeten sturen als ze al zo lang niet zelf meer hebben geroeid. Je hebt eigen, praktische ervaring nodig om te kunnen bepalen wat er moet gebeuren.*
- *Inkopen kan veel meer kosten dan wanneer je een taak zelf had verricht. Die kosten zijn vooral hoog op de lange termijn. Want we willen als burgers een overheid die zich kan aanpassen als wij nieuwe behoeften hebben. [....] Maar doordat de overheid allerlei competenties niet zelf ontwikkelt, verliest zij het vermogen om zich aan te passen aan nieuwe situaties. Daarom schrijven wij dat het uitbesteden van werk aan consultants de overheid infantiliseert.*
- *Alsof je die [kennis] in een presentatie kan zetten en kan overdragen. Maar met de meeste kennis kan dat niet. Zeker niet in de publieke sector, waar je je hoort te baseren op wat je van dag tot dag leert over je beleidsterrein, je team en vooral de gemeenschap voor wie je beleid is bedoeld. Dat is niet te standaardiseren.*
- *Maar het is wel een selffulfilling prophecy: hoe meer de overheid uitbesteedt, des te afhankelijker ze wordt. Zo maak je van jezelf een nutteloze bureaucratie. Het businessmodel van de consultants werkt dat in de hand, want die verdienen juist meer als overheden en bedrijven afhankelijk van ze blijven.*

Met onderstaande vragen willen we een beter inzicht krijgen in de inhuur van externen door de gemeente Oosterhout en hoe het college aankijkt tegen de inhuur van consultants en het beperken van de geschetste risico's.

1. Hoe verhouden zich de kosten van een extern adviseur met de kosten van een eigen medewerker met vergelijkbare kwalificaties?
Graag een vergelijkend overzicht voor de meest voorkomende ingehuurde rollen/adviseurs (salaris-/personeelskosten per uur en eventuele bijkomende kosten zoals reis- en verblijfkosten, vergaderkosten, apparaatskosten).
2. Wat zijn de redenen van de inhuur? Graag een verdeling van de totale inhuur naar de redenen, zoals het ontbreken van deskundigheid, vervanging bij ziekte of tijdelijk invullen van vacatureruimte.
3. Welke afspraken maakt u met de externen over hoe zij zich presenteren in- en extern en over hun loyaliteit op het moment dat de belangen van de gemeente en de werkgever uiteen (kunnen) gaan lopen? Hoe ziet u daarop toe en hoe opereert u bij het niet nakomen daarvan?
4. Hoe regelt u dat de kennis, die de ingehuurde adviseur inzet in en opdoet bij de werkzaamheden voor onze gemeente, beschikbaar komt en blijft binnen de ambtelijke organisatie?
5. Is er voldoende deskundigheid aanwezig in de organisatie? Hoe zet u daar op in?
6. De krapte op de arbeidsmarkt, waardoor het niet lukt om eigen medewerkers aan te trekken, kan een reden zijn voor externe inhuur. Een omgekeerde beweging kan zijn om de ambities bij te stellen of andere keuzes te maken voor de inzet van de wel beschikbare capaciteit, toch zeker met het oog op het sombere financiële toekomstperspectief. Kunt u ons inzicht geven in de afwegingen die u hierbij maakt? Hoe wilt u de raad daar bij gaan betrekken?